

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut –osasto

MUISTIO

LIITE

29.6.2026

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VALTIONAVUSTUKSESTA ERÄILLE KAUPUNGEILLE NUORTEN TYÖLLISYYTTÄ EDISTÄVIIN HANKKEISIIN VUOSINA 2026–2028

1 Esityksen tausta ja asetuksenantovaltuudet

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen julkisen talouden suunnitelman vuosien 2027–2030 kehyspäättöksen vuoden 2026 linjauksen mukaan hallitus toteuttaa korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa naapurustoihin ja kaupungin eri osiin kohdistuvan pilotin nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi vuosina 2026–2027.

Vuoden 2026 valtion toisessa lisätalousarviossa on myönnetty noin 14,8 miljoonan euron määräraha naapurustoihin ja kaupunginosiin kohdistuvien pilottien järjestämiseksi nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi. Kehyspäättöksessä päätetystä 15 miljoonan euron määrärahasta on varattu 1,5 prosenttia (225 000 euroa) Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukseen (jäljempänä KEHA-keskus) ja Uudenmaan elinvoimakeskuksen hallinnollisiin kuluihin.

Määräraha käytettäisiin valtionavustuksena noudattaen valtionavustuslakia (688/2001), tätä asetusta ja valtioapuviranomaisen päätöstä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä annetun komission tiedonannon (2016/C 262/01) mukaan Euroopan unionin (EU) valtiontukisääntöjä ei sovelleta, kun valtio toimii julkisen vallan käyttäjänä tai kun julkisyhteisöt toimivat viranomaisen ominaisuudessaan. Julkisyhteisön voidaan katsoa toimivan julkisen vallan käyttäjänä silloin, kun toiminta kuuluu valtion keskeisiin tehtäviin tai liittyy näihin tehtäviin luonteeltaan, tavoitteeltaan sekä siihen sovellettavilta säännöiltään.

Tässä asetuksessa tarkoitettua avustusta myönnettäisiin kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin eli osaltaan perustuslain (731/1999) 18 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen vallan tehtävän hoitamiseksi. Lisäksi työtä hakevien henkilöiden työllistymismahdollisuuksien turvaaminen on työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädetty kunta- ja kuntayhtymäpohjaisten työvoimaviranomaisten tehtäväksi. Tässä asetuksessa tarkoitettua valtionavustusta myönnettäisiin siis julkisen vallan käyttäjälle julkisen tehtävän hoitamiseksi.

Valtionavustuksen saajien eli kaupunkien tulisi toiminnassaan noudattaa voimassa olevaa kansallista sekä EU:n kilpailua, hankintoja ja valtiontukia koskevaa sääntelyä. Esimerkiksi, mikäli kaupungit tekisivät tässä asetuksessa tarkoitetulla valtionavustuksella rahoitetuissa hankkeissaan yhteistyötä taloudellista toimintaa harjoittavien yksiköiden kanssa, niiden tulisi varmistaa, että toiminnassa noudatetaan EU:n valtiontukisääntöjä.

Valtionavustuslain 8 §:n mukaan tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 7 c §:n 1 momentin mukaan tarkempia säännöksiä määrärahan talousarvion mukaisesta käyttämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

2 Asian valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä.

Asetusluonnos on tarkoitus käsitellä Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa xx.xx.2026.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Nykytila

Talouden heikko tilanne näkyy myös nuorten työttömyyden kasvuna. Nuorisotyöttömyys on ollut nousussa, mutta se ei ole vielä poikkeuksellisen korkealla. Huomiota on kiinnitettävä erityisesti nuorten pitkäaikaisyöttömyyteen ja työmarkkinoiden ulkopuolisuuteen. Nuorten passiivinen pitkäaikaistyöttömyys on noussut tasaisesti useamman vuoden ajan ja tämä vaikeuttaa nuorten integroitumista työmarkkinoille.

Tilastokeskuksen vuoden 2025 tietojen mukaan Suomen 18–29-vuotiaista nuorista noin 45 prosenttia asuu kuudessa suurimmassa kaupungissa ja 57 prosenttia yhdentoista suurimman kaupungin alueella. Tämä tarkoittaa, että kaupunkialueille myös kasautuu erilaisia nuorten sosioekonomisen eriytymisen riskejä, kuten työttömyyttä, matalaa tulo- ja koulutustasoa, vieraskielisyyttä sekä heikkoa osallisuutta yhteiskuntaan. Sosioekonomiset riskit kasautuvat kaupunkien sisällä myös alueittain. Esimerkiksi Helsingissä yleinen työttömyysaste vaihtelee huomattavasti itäisen ja eteläisen alueen kaupunginosien välillä. Sama ilmiö on havaittavissa nuorten työttömyysasteen kohdalla.

Vaikuttaminen kaupungin eri osien haitalliseen eriytymiskehitykseen nuorisotyöttömyydessä edellyttää poikkihallinnollista ja monialaista yhteistyötä kuntien työvoimaviranomaisten ja hyvinvointialueiden kesken, mukaan lukien kolmas sektori ja yritykset.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen siirtyi 1.1.2025 kunta- ja kuntayhtymäpohjaisten työvoimaviranomaisten vastuulle. Kuntien järjestämissä työvoimapalveluissa oli huhtikuun lopussa vuoden 2026 työnvälitystilaston mukaan työttömänä työnhakijoina noin 75 900 alle 30-vuotiaasta nuorta.

Työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa (381/2023) säädetään nuorten työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteispalvelusta, jossa työvoimaviranomaisen tulee järjestää toimintaedellytykset nuorten ohjaamotoiminnan kaltaiselle palvelulle. Yhteispalvelulla tarkoitetaan Ohjaamo –toiminnan kaltaista viranomaisten ja muiden toimijoiden alle 30-vuotiaille nuorille tarjoamaa monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia.

Suomessa toimii tällä hetkellä 89 nuorille suunnattua Ohjaamoa. Ohjaamoissa tarjotaan eri toimijoiden organisoimia palveluita, joista osa on lakisääteisiä ja osa ei. Eri viranomaisten keskinäinen ja muiden sektoreiden kanssa tehtävä yhteistyö on mahdollista ilman erillistä sääntelyä, perustuen enemmän paikallisiin linjauksiin ja tahtotilaan. Tutkimuskirjallisuus on varovaisen myönteinen Ohjaamoja ja ohjaamotyyppejä palvelumalleja kohtaan¹.

Kaupunginosakohtaisia nuorten työllisyyden edistämisen hankkeita on valmisteltu kevään 2026 aikana myös pääministeri Petteri Orpon johtamassa valtion ja kuuden suurimman kaupungin yhteistyöallianssityöryhmässä, jossa ovat kaupungeista mukana Helsinki, Espoo, Vantaa, Oulu, Turku sekä Tampere. Kaupungeilla on kuitenkin mahdollisuus käynnistää vastaavia hankkeita omalla rahoituksella itsenäisesti.

Kuusi suurinta kaupunkia on valmistelun aikana esittänyt osana yhteistyöallianssityöryhmän työskentelyä hankkeiden pilotoivan strategiaa, dataohjautuvia ja monialaisia paikallisia yhteistyömalleja, joissa tunnistettaisiin kunkin alueen erityiset haasteet, kooten yhteen kaupungin sisäiset toimialat, järjestöt ja yritykset, tuottamaan konkreettisia työllisyyttä ja hyvinvointia edistäviä toimia.

Keskeiset ehdotukset

Valtionavustuksen tarkoituksena olisi kattaa kustannuksia, jotka aiheutuvat kaupungeille nuorten työllisyyttä edistävien hankkeiden järjestämisestä. Valtionavustusta ei saisi käyttää muihin tarkoituksiin. Avustusta ei voisi välittää eteenpäin toisille toimijoille käytettäväksi. Valtionavustusta voisi käyttää hankkeissa vuosina 2026–2028.

Hakukelpoisia kaupunkeja, joille valtionavustusta voitaisiin myöntää, olisivat Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu, Pori, Lahti, Kuopio, Jyväskylä ja Joensuu.

Valtion talousarvioon sisältyvä määräraha myönnettäisiin kaupungeille valtionavustuslain 5 §:n 3 momentin mukaisena eritysavustuksena. Avustuksen enimmäismäärä vastaisi kaupungin työttömien nuorten osuutta tukikelpoisten kaupunkien yhteenlasketusta työttömien nuorten määrästä. Avustuksen määrä pyöristettäisiin 1 000 euron tarkkuuteen. Työttömien nuorten määrä olisi KEHA-keskuksen ylläpitämän Työnvälitilaston vuoden 2026 maaliskuun 31. päivän mukainen henkilömäärä.

Kohderyhmänä olisivat 18–29-vuotiaat työn tai koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret, jotka ovat työttömiä tai työvoiman ulkopuolella (nk. NEET

¹ Vauhkonen, T. & Latvala, A. 2023. Ohjaamon jälkeen – tutkimus Ohjaamon asiakkaina olleiden nuorten siirtymistä ja toimeentulotuen saannista. Työelämän tutkimus 21 (2) 267–288.

–nuoret). Erityisesti kohderyhmään kuuluisivat heikommassa työmarkkina-asemassa olevat nuoret.

Hankkeiden tarkoituksena olisi kohderyhmän työllisyyden edistäminen ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen niillä kaupungin eri alueilla, joissa nuorten työttömyys ja tuen tarve on suurin. Tarkoituksena olisi erityisesti edistää heikommassa työmarkkina-asemassa olevien nuorten kiinnittymistä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin kaupungin eri osissa. Lisäksi tarkoituksena olisi monialainen yhteistyö, jossa kaupungit, viranomaiset, yritykset, yhdistykset tai säätiöt suunnittelisivat ja toteuttaisivat hankkeet yhdessä.

Esityksellä tavoiteltaisiin nuorten työllisyyden edistämistä ja pitkäaikaistyöttömyyden vähenemistä kaupunkien eri osissa. Lisäksi tavoitellaan positiivista muutosta avustukseen oikeutettujen kaupunkien eri osien nuorten työttömyyden eriytymiskehitykseen.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, että kaupunki toimittaisi suunnitelman kohderyhmään kuuluville järjestettävistä edellä kerrotun tarkoituksen mukaisista hankkeista.

Hyväksyttäviä kustannuksia voisivat olla suunnitelmaan sisältyvän hankkeen järjestämisestä kaupungille aiheutuvat palkkakustannukset ja niihin liittyvät lakisääteiset kustannukset (työnantajan sivukulut), ostopalveluista aiheutuvat kustannukset tai muut kuin edellä mainitut hankkeen toteuttamiseksi tarpeelliset välittömät kustannukset. Hyväksyttävät kustannukset, jotka aiheutuisivat hankkeesta, voitaisiin kattaa täysimääräisesti kaupungille.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät olisi kustannukset, jotka aiheutuisivat sellaisten palveluiden järjestämisestä, joihin myönnetään valtionosuuksia tai muuta valtion rahoitusta. Hankkeeseen voisi kuitenkin yhdistellä esimerkiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain mukaisia palveluja tai muita palveluja, joiden järjestämiseen myönnetään valtionosuuksia tai muuta valtion rahoitusta.

Valtionapuviranomaisena toimisi Uudenmaan elinvoimakeskus. Valtionavustuksen maksatuksesta ja takaisinperinnästä vastaisi KEHA-keskus.

Ehdotetulla asetuksella säädettäisiin avustuksen tarkoituksesta, valtionavustuslajista, valtionapuviranomaisesta, valtionavustuksen saajista, avustuksen myöntämisen edellytyksistä ja määrästä, hyväksyttävistä kustannuksista, avustuksen maksatuksesta sekä asetuksen voimaantuloa.

Lisäksi Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) datahuone voisi tarjota kaupungeille tukea hankkeiden tuloksellisuuden seurantaan ja sen suunnitteluun.

4 Pääasialliset vaikutukset

KEHA-keskuksen työnvälitystilaston mukaan huhtikuun lopussa 2026 yhdessätoista suurimmassa kaupungissa oli työttömänä työnhakijana kaikkiaan 43 000 alle 30-vuotiasta nuorta. Asetusta valmisteltaessa ei ole käytettävissä tarkkoja laskelmia NEET-nuorten määrästä hankkeisiin osallistuvien kaupunkien eri osissa. Arvio saataisiin syksyllä 2026 ennen hankkeiden käynnistymistä, kun VATT:n alainen datahuone tekisi arvion

osallistuvien kaupunkien NEET-nuorten jakautumisesta kaupunginosittain. Karkean arvion mukaan NEET-nuoria olisi yhdessätoista suurimmassa kaupungissa noin 44 000 nuorta ja nämä muodostaisivat hankkeiden potentiaalisen kohderyhmän. Tarkempaa arviota siitä, kuinka monta kohderyhmään kuuluvaa nuorta osallistuisi hankkeisiin, ei voida esittää.

Kaupunkien järjestämien hankkeiden tarkoituksena olisi asetuksen mukaisesti edistää työllisyyttä niissä kaupunginosissa, joissa kohderyhmän tuen tarve on suurin ja parantaa erityisesti heikommassa työmarkkina-asetuksessa olevien työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin pääsyä sekä edistää monialaista yhteistyötä viranomaisten, yritysten, yhdistysten tai säätiöiden kanssa kohderyhmään kuuluvien henkilöiden tukemiseksi. Hankkeiden tarkoitusta voitaisiin myös suunnata asetuksen mukaiseksi valtionavustusten hakuilmoituksessa ja valtionavustuspäätöksessä valtionapuviranomaisen toimesta. Hankkeiden tarkempi sisältö tulisi vaihtelevaan ja tarkentumaan tarkoituksen ja kaupunkien suunnittelun edetessä ehdotetun asetuksen hankkeiden tarkoituksen rajoissa.

Edellä esitetyistä syistä arviota hankkeiden vaikutuksesta kohderyhmän työllisyyteen tai pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseen kaupunginosittain on erittäin haastavaa laatia. Onnistuessaan hankkeet voisivat lisätä kohderyhmän osallisuutta ja kasvattaa heidän työmarkkinavalmiuksiaan, mikä voisi edesauttaa myös palveluihin osallistuvien työllistymistä pidemmällä aikajänteellä. Kohderyhmän korkea ja usein monialainen palvelutarve huomioiden positiivisten työllisyysvaikutusten taso jäänee kuitenkin lyhyellä aikavälillä vähäiseksi. Vaikutusarvioita voisi olla mahdollista tarkentaa lausuntokierroksen jälkeisen jatkovalmistelun yhteydessä, kun tietopohja arvioiden tekemiselle on tarkentunut nykyisestä.

Vaikutukset nuoriin

Ehdotetulla avustuksella voisi olla positiivisia vaikutuksia avustukseen oikeutettujen kaupunkien nuoriin, koska hankkeet voisivat tuoda nuoria palveluiden ja koulutuksen piiriin sekä vähentää nuorten ulkopuolisuutta.

Vaikutukset hankkeita järjestäviin kaupunkeihin

Aluekohtaisten hankkeiden tarkempia vaikutuksia ei pystytä tässä vaiheessa arvioimaan, sillä niiden sisällöt tarkentuvat kaupunkien toimesta. Hankkeilla voitaisiin kuitenkin oikein kohdistettuina vähentää kaupunkien eri osien alueellista eriytymistä.

Työnhakijoille maksettaisiin hankkeissa järjestettyjen palveluiden ajalta työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansiopäivärahaa tai yleistukilain (48/2026) mukaista yleistukea sen mukaan, mihin etuuteen työnhakijalla on oikeus. Työttömyysturvalakia tai yleistukilakia ei tässä yhteydessä muutettaisi, ja esimerkiksi hankkeen puitteissa järjestetyt opinnot voivat estää työttömyysetuuden maksamisen. Valtionavustuksella järjestettävien hankkeiden ei tämän vuoksi arvioida suoraan vaikuttavan julkiselle taloudelle eli muun muassa kaupungeille aiheutuviin työttömyysturvamenoihin. Menot voivat kuitenkin vähentyä, jos hankkeet vaikuttavat työttömyysjaksoja lyhentävästi.

Hankkeiden tarkoituksen puitteissa järjestetyt palvelut voisivat kuitenkin olla sellaisia, että niihin myönnettäisiin työvoimaviranomaisen harkinnan perusteella kulukorvausta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun

lain 103 §:n 3 momentin perusteella. Jos kulukorvausta myönnettäisiin, tästä aiheutuisi myös kulukorvauksen määrää vastaavia kustannuksia kaupungille.

Vaikutukset viranomaisiin ja muihin toimijoihin

Muutoksilla arvioitaisiin olevan hallinnollista työmäärää jonkin verran lisäävä vaikutus valtionapuviranomaisena toimivaan Uudenmaan elinvoimakeskukseen. Lisäksi hallinnollista työtä aiheutuisi KEHA-keskukselle, joka hoitaisi valtionavustusten maksatuksen, valvonnan ja takaisinperinnän tehtäviä. KEHA-keskukselle aiheutuisi myös tietojärjestelmämuutoksiin liittyvää kehittämistyötä.

Valtionavukseen talousarvion perusteella osoitetusta määrärahasta varattiin yhteensä 1,5 prosenttia eli 225 000 euroa Uudenmaan elinvoimakeskuksen ja KEHA-keskuksen hallinnollisiin kuluihin. Summan arvioitaisiin kattavan asetuksessa esitettyjen muutosten tuottaman hallinnollisen lisätyön aiheuttamat kustannukset.

Koska valtionavustus myönnettäisiin tietyille kaupungeille, tulisi näiden hakea valtionavustusta Uudenmaan elinvoimakeskuksesta sekä selvittää avustuksen käyttöä maksatuksen yhteydessä. Tästä aiheutuisi avustukseen oikeutetuille kaupungeille vähäisiä hallinnollisia kuluja ja hallinnollista työtä.

Hankkeilla voidaan arvioida olevan vaikutuksia myös hyvinvointialueisiin, Kansaneläkelaitokseen, yrityksiin, yhdistyksiin ja säätiöihin ja muihin hankkeisiin osallistuviin tahoihin, siltä osin kuin nämä osallistuisivat kaupungin alueella hankkeisiin, koska hankkeiden kohderyhmässä olisi sellaisia nuoria, jotka hyötyisivät sosiaali-, terveys- tai kuntoutuspalveluista. Vaikutukset olisivat riippuvaisia siitä, millä panostuksella edellä mainitut tahot osallistuisivat hankkeisiin.

Sekä työvoimaviranomaisen että KEHA-keskuksen työttömyysturvan toimeenpanoon liittyvä työmäärä kasvaisi, jos työnhakija laiminlyö osallistua hänelle järjestettyyn palveluun. Näissä tilanteissa selvitetäisiin ja ratkaistaisiin, mikä vaikutus laiminlyönnillä on työnhakijan etuusoikeuteen ja tuleeko työnhakijalle asettaa korvaukseton määräaika tai muu työttömyysturvaseuraamus.

5 Lausuntopalaute

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 § Valtionavustuksen tarkoitus

Pykälässä säädettäisiin valtionavustuksen tarkoituksesta. Valtionavustuksen tarkoituksena olisi kattaa kustannuksia, jotka aiheutuvat 4 §:ssä mainituille kaupungeille tässä asetuksessa tarkoitettujen nuorten työllisyyttä edistävien hankkeiden järjestämisestä. Valtionavustusta ei saisi käyttää muihin tarkoituksiin.

2 § Valtionavustuslaji

Pykälässä säädettäisiin valtionavustuksen lajista. Valtionavustus myönnettäisiin valtion talousarvioon varatun määrärahan puitteissa valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n 3 momentin mukaisena erityisavustuksena kaupungille.

3 § Valtionapuviranomainen

Pykälässä säädettäisiin valtionapuviranomaisista. Pykälän 1 momentin mukaan valtionavustusta haettaisiin Uudenmaan elinvoimakeskuksetta, joka toimisi valtionapuviranomaisena.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentista poiketen KEHA-keskus hoitaisi kuitenkin valtionavustuksen maksamista, takaisinperintää ja valvontaa koskevat tehtävät elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain (531/2025) 13 §:n 1 momentin mukaisesti. Säännöksen mukaan KEHA-keskus hoitaa suoraan valtionavustuslain nojalla myönnetyn valtionavustuksen maksamista ja takaisinperintää koskevat mainitun lain 12, 19, 21 ja 22 §:n mukaiset tehtävät sekä elinvoimakeskusten lisäksi mainitun lain 15 §:n mukaisia valvontatehtäviä. KEHA-keskus toimisi siis myös valtionapuviranomaisena maksatukseen ja takaisinperintään sekä valvontaan liittyvien tehtävien osalta.

4 § Valtionavustuksen saajat

Pykälässä säädettäisiin valtionavustuksen saajista. Pykälän mukaan valtionavustusta voitaisiin myöntää Espoon, Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Porin, Tampereen, Turun ja Vantaan kaupungille.

5 § Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Pykälässä säädettäisiin avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kaupungille voitaisiin myöntää tässä asetuksessa tarkoitettua avustusta, jos kaupunki esittäisi hakemuksessaan suunnitelman 18–29-vuotiaille työn ja koulutuksen ulkopuolella oleville henkilöille tarkoitetuista hankkeista, joiden tarkoituksena olisi edistää työllisyyttä niissä kaupungin osissa, joissa kohderyhmän tuen tarve on suurin.

Lisäksi 1 momentin 2 kohdan mukaan edellytettäisiin, että hankkeiden tarkoituksena olisi parantaa erityisesti heikommassa työmarkkina-alueissa olevien työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin pääsyä.

Lisäksi 1 momentin 3 kohdan mukaan hankkeiden tarkoituksena olisi edistää monialaista yhteistyötä viranomaisten, yritysten, yhdistysten tai säätiöiden kanssa kohderyhmään kuuluvien henkilöiden tukemiseksi. Kaupungit voisivat tehdä yhteistyötä esimerkiksi myös oppilaitosten kanssa. Kohta ei edellyttäisi, että kaikki mainitut tahot olisivat mukana yhteistyössä, mutta monialaista yhteistyötä tahojen välillä edellytettäisiin.

Suunnitelman esittäminen olisi edellytys avustuksen myöntämiselle, mutta avustusta myönnettäessä ei arvioitaisi suunnitelman toteuttamiskelpoisuutta, vaan lähtökohtaisesti luotettaisiin, että suunnitelman toteuttaminen on mahdollista ja näin ollen avustuksen myöntäminen perusteltua suunnitelmassa esitettyihin hankkeisiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentissa tarkoitetun suunnitelman tulisi sisältää hankkeiden osalta vähintään 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Muilta osin hakemukseen liitettävän suunnitelman muu sisältö olisi vapaamuotoinen, ellei valtionapuviranomainen ohjaisi tarkemmin suunnitelman sisältöä hakuvaiheessa.

6 § Valtionavustuksen määrä

Pykälässä säädettäisiin valtionavustuksen määrästä. Pykälän 1 momentin mukaan myönnettävän valtionavustuksen hakijakohtainen enimmäismäärä perustuisi 31 maaliskuuta 2026 työttömänä olleiden 18–29-vuotiaiden henkilöiden määrään kaupungissa. Tilastona käytettäisiin KEHA-keskuksen ylläpitämää Työnvälitystilastoa.

Avustuksen enimmäismäärä kaupungille olisi siis lähtökohtaisesti vastaava osuus käytettävissä olevasta määrärahasta kuin kaupungin osuus on hakukelpoisten kaupunkien kokonaiskohderyhmään kuuluvista henkilöistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että valtionapuviranomainen voisi myöntää tarkoitukseen käytettävissä olevan määrärahan puitteissa valtionavustusta kaupungin työttömien 18–29-vuotiaiden henkilöiden osuutta vastaavaa määrää enemmän, jos valtionapuviranomainen arvioisi hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella, että hankkeita voitaisiin toteuttaa laskennallista tasoa laajempina.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, ettei valtionavustusta kuitenkaan myönnettäisi enempää kuin avustusta on haettu.

7 § Hyväksyttävät kustannukset

Pykälässä säädettäisiin hyväksyttävistä kustannuksista. Pykälän 1 momentin mukaan valtionavustusta voitaisiin myöntää sellaisen 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman mukaisen hankkeen kustannuksiin, jotka aiheutuisivat kaupungille tämän asetuksen voimaantuloajankohdan ja 30 päivänä kesäkuuta 2028 välisenä aikana.

Myöntäminen edellyttäisi siis, että hanke sisältyisi 5 §:ssä tarkoitettuun suunnitelmaan ja täyttäisi 5 §:n tarkoituksen.

Pykälän 2 momentin mukaan edellä 5 §:ssä tarkoitettuun suunnitelmaan sisältyvän kaupungin järjestämän hankkeen kannalta kohtuulliset ja välttämättömät kustannukset voitaisiin hyväksyä, jos ne aiheutuisivat jostakin momentin 1–3 kohdista.

Momentin 1 kohdan mukaan hankkeen kustannukset voitaisiin hyväksyä, jos ne aiheutuisivat palkkakustannuksista ja niihin liittyvistä lakisääteisistä kustannuksista siten, että lakisääteiset kustannukset voitaisiin hyväksyä laskennallisina enintään 23 prosenttiin tosiasiallisista palkkakustannuksista.

Lakisääteisillä kustannuksilla tarkoitettaisiin palkkakustannuksiin liittyviä lakisääteisiä kustannuksia, eli työeläke-, sairaus-, työttömyys-, työtapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksuja (työnantajan sivukulut). Näistä kuluista voitaisiin hyväksyä laskennallisesti enintään 23 prosenttia tosiasiallisista palkkakustannuksista.

Momentin 1 kohta sisältäisi palkkakustannukset, jotka voitaisiin hyväksyä täysimääräisesti sekä palkkakustannuksiin liittyvät työnantajan lakisääteiset sivukulut, joista voitaisiin hyväksyä laskennallisesti enintään 23 prosenttia. Kohdalla ei siis rajattaisi palkkakustannuksien määrää 23 prosenttiin.

Kohdassa tarkoitettuina hyväksyttävänä kustannuksina ei pidettäisi esimerkiksi vapaaehtoisia henkilöstöetuja tai tulospalkkioita. Yleishallinnon palkat ilman selkeää kohdentamista hankkeeseen eivät myöskään olisi kohdassa tarkoitettuja kustannuksia.

Momentin 2 kohdan mukaan hankkeen kustannukset voitaisiin hyväksyä, jos ne aiheutuisivat ostopalveluista aiheutuvista kustannuksista. Kohdalla tarkoitettaisiin hankkeen toteuttamiseksi ostetun työn tai palvelun kustannuksia. Ostamisen pitäisi tapahtua ulkopuoliselta toimijalta. Momentin 3 kohdan mukaan hankkeen kustannukset voitaisiin hyväksyä, jos ne aiheutuisivat muista kuin 1–2 kohdassa tarkoitetuista hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisista välittömistä kustannuksista. Tarpeellisia välittömiä kustannuksia eivät olisi esimerkiksi laitevuokrat, leasingkulut, hanketta varten vuokratut tilat tai niiden käyttöön liittyvät kustannukset, majoituskulut, matkakulut, kilometrikorvaukset tai päivärahat.

Jos kustannukset eivät liittyisi hankkeeseen tai täyttäisi 2 momentin edellytyksiä, niitä ei voitaisi hyväksyä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että valtionavustuksen määrä voisi kattaa enintään 100 prosenttia 2 momentissa tarkoitetuista hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

Valtionavustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan muu kuin valtionavustuslain 5 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu valtion talousarviosta tai talousarvion ulkopuolella olevasta valtion rahastosta myönnettävä valtionavustus ei saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää, jollei valtionavustuksen myöntämisen tavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta johdu.

Tässä asetuksessa ehdotettu valtionavustus voisi kattaa määrärahan puitteissa sata prosenttia hankkeen aiheuttamista kokonaiskustannuksista myönnetyn määrärahan puitteissa. Myönnettävän määrärahan tavoitteena olisi edistää 18–29-vuotiaiden nuorten työllistymistä hankkeiden avulla. Hankkeet kohdistuisivat erityisesti heikommassa työmarkkina-asemassa oleviin sekä työn ja koulutuksen ulkopuolella oleviin kohderyhmän henkilöihin. Lisäksi tarkoituksena olisi edistää kohderyhmän henkilöiden kiinnittymistä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin pääsyyn. Hankkeen kohderyhmän ja tavoitteen saavuttamiseksi pidettäisiin tarkoituksenmukaisena ja välttämättömänä, että hankkeesta aiheutuvista kustannuksista voitaisiin korvata sata prosenttia hyväksyttävien kustannuksien osalta. Hankkeen kohdistuessa nykytilanteessa suureksi kasvaneeseen työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien nuorten ryhmään katsottaisiin, että on olemassa perusteltu syy kattaa hankkeiden kustannuksia täysimääräisesti.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin rajausta hyväksyttävien kustannuksien osalta. Momentin mukaan valtionavustusta ei kuitenkaan myönnettäisi sellaisten palveluiden tai koulutusten järjestämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin, joihin myönnetään valtionosuutta tai muuta valtion rahoitusta.

Valtionosuudella tarkoitettaisiin ainakin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (618/2021), vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) tarkoitettua valtionosuutta. Muulla valtion rahoituksella tarkoitettaisiin esimerkiksi muita valtionavustuksia sekä esimerkiksi yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettua rahoitusta.

Säännöksen tarkoituksena olisi estää palveluiden tai koulutusten pääleikkäinen valtion rahoitus. Mikäli palveluiden tai koulutusten järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia rahoitettaisiin jo valtion rahoituksella, valtionavustusta ei voitaisi myöntää näiden kustannusten kattamiseksi.

Käytännössä tämä tarkoittaisi, että hankkeeseen ei hyväksyttäisi sellaisia kustannuksia, joissa avustusta olisi käytetty esimerkiksi työvoimapolveluiden järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen palveluiden sekä yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa tarkoitettujen koulutusten järjestämiseen.

Hankkeessa voisi kuitenkin olla esimerkiksi osuus, joka rahoitettaisiin valtionosuuksilla ja muu osuus, joka rahoitettaisiin tämän asetuksen mukaisella valtionavustuksella. Muu osuus voisi tällöin olla pykälässä tarkoitettu hyväksyttävä kustannus. Palveluja ja toimia voisi näin ollen kuitenkin yhdistellä nuorten työllistymistä edistäviksi kokonaisuuksiksi hankkeita järjestettäessä.

8 § Valtionavustuksen maksatus

Pykälässä säädettäisiin valtionavustuksen maksatuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan valtionavustuksen maksatusta haettaisiin KEHA-keskuksesta enintään neljässä erässä. Viimeisen maksuerän maksatusta olisi haettava viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2028.

Muut maksatusta koskevat määräajat ja maksatusjaksot määritettäisiin avustuksen myöntöpäätöksessä. Ehdotetussa asetuksessa määritellyn loppumaksatuksen määräajan, 30.9.2028, jälkeen saapuvia maksatushakemuksia ei hyväksyttäisi. Oikeus maksun saamiseen raukeaisi tällöin valtionavustuslain 29 §:n 1 momentin mukaisesti, vaikka avustuksen saajalle olisi syntynyt tosiasiaa tukikelpoisia kustannuksia, joita se ei olisi hakenut tai saanut aiemmin maksuun.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että myönnetyn valtionavustuksen määrästä voitaisiin maksaa ennakkoa enintään 80 prosenttia avustuksen määrästä. Tarkemman päätöksen tekisi valtionapuviranomainen valtionavustuslain perusteella.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että valtionavustuksen lopullinen maksettava määrä perustuisi maksatuksessa esitettyihin toteutuneisiin, maksettuihin ja hyväksyttyihin kustannuksiin. KEHA-keskus siis ratkaisisi myönnetyn valtionavustuksen lopullisen maksettavan määrän työvoimaviranomaisen hakiessa valtionavustuksen maksatusta.

Toteutuneina kustannuksia voitaisiin pitää kuitenkin 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja palkkakustannuksiin liittyviä lakisääteisiä kustannuksia (työnantajan sivukulut), mainitun lainkohdan edellytyksien mukaisesti.

9 § Voimaantulo

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimassaoloajasta. Asetus tulisi voimaan xx päivänä xxxkuuta 2026 ja olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2028 asti. Valtionavustukseen liittyvää valvontaa ja takaisinperintää voitaisiin kuitenkin tehdä asetuksen voimassaolon päättymisen jälkeenkin valtionavustuslakia noudattaen.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan xx.xx.2026 ja on voimassa 31.12.2028 asti. Ennen asetuksen voimaantuloa voitaisiin ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.